

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08,167/10,51/11, 96/2019 и 110/2019) и член 22 став 1 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16, 67/17 и 64/18) и член 3 од Законот за математичко-информатичка гимназија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 64/18) министерот за образование и наука ја донесе Наставната програма по **геометрија** за II (втора) година задолжителен предмет во математичко-информатичка гимназија.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

ГЕОМЕТРИЈА

за II година

Математичко-информатичка гимназија

Скопје, 2021 година

Назив на наставната програма	Геометрија
Тип на наставна програма	Задолжителна
Кредитна вредност на наставната програма	7 (седум) ЕЦВЕТ ¹ кредити (5+2, 2 кредити одговараат на 50 часа активности на ученикот од кои 18 часа за домашна работа, 12 часа за подготовка за писмени работи и 20 часа за самостојно учење)
Ниво на квалификација	IV (четврто) ниво
Година на изучување	II (втора)
Број на часови неделно/годишно за реализација на наставната програма	3/108
Цели на наставната програма	Ученикот/ученичката: - да ги продлабочи знаењата по Евклидска геометрија, движења и сличности, тригонометрија во триаголник, вектори и геометрија на маси, и методот на геометриски места на точки; - да постигне самодоверба во примената на стекнатите математички вештини за наоѓање, користење и презентирање на математичките аргументи; - да ја цени убавината, моќта, корисноста и интернационалната димензија на математиката и да извлекува задоволство од постигнатите резултати; - да развива логичко, критичко и креативно математичко мислење.
Теми/подрачја/модуларни единици на наставната програма	• ДВИЖЕЊА И СЛИЧНОСТИ • ТРИГОНОМЕТРИЈА ВО ТРИАГОЛНИК • ВЕКТОРИ • ГЕОМЕТРИЈА НА МАСИ

¹Закон за Национална рамка на квалификации.

	• ГЕОМЕТРИСКО МЕСТО НА ТОЧКИ
Материјално-технички и просторни услови	За постигање на целите на наставата по <i>математика</i> неопходно е стручно осмислена и планирана примена на различни наставни средства, слики и цртежи, како и помагала: компјутер со соодветни програмски пакети, интернет и ЛЦД проектор.
Норматив на наставен кадар	Наставната програма за II година може да ја реализира: - наставник со завршени студии по математика/наставна или друга насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; стручно лице кое исполнува најмалку еден од следните услови; - да бил ментор на ученик кој бил награден на престижен меѓународен натпревар од соодветната област; - да е запишан на докторски студии од соодветната област; - да има стекнато научен степен на доктор на науки на соодветната област.

ДВИЖЕЊА И СЛИЧНОСТИ (35 часа)

Ред. број	Резултати од учењето	Содржини и поими	Активности и методи	Стандарди за оценување
1.	Ученикот/ученичката ќе биде способен/на: - да решава задачи со примена на мерење на отсечки, сомерливи и несомерливи отсечки; - да ја формулира, докажува и применува Талесовата теорема за пропорционални отсечки; - да ја формулира, докажува и применува обратната Талесова теорема; - да решава задачи со примена на геометриски пропорции; - да решава задачи со примена на својството на бисектрисата на внатрешниот или надворешниот агол во триаголник;	• Мерење на отсечки, заедничка мера (1 час) • Сомерливи и несомерливи отсечки (1 час) • Талесова теорема за пропорционални отсечки (доказ со плоштини) (1 час) • Обратна Талесова теорема (1 час) • Теорема на Менелај (вовед) (1 час) • Геометриски пропорции (1 час) • Својство на бисектриса на внатрешен (или надворешен) агол во триаголник (1 час) Поими: сомерливост.	Активности • Наставникот ги запознава учениците со сомерливи и несомерливи отсечки, теоремата на Талес за пропорционални отсечки. • Низ активна настава учениците ја користат теоремата на Талес, Менелај и ги применуваат својствата на бисектрисата на даден агол во триаголник. • Со групна работа учениците докажуваат својства и ги користат геометриските пропорции во задачи. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку откривање, решавање проблеми.	Ученикот/ученичката може: 1.1. да ги искажува теоремата на Талес и обратната теорема на Талес; 1.2. да ги објаснува и прикажува графички теоремата на Талес и обратната теорема на Талес; 1.3. да решава задачи во врска со геометриски пропорции; 1.4. да решава посложени задачи и да ги докажува споменатите теореми;
2.	- да дефинира движење;	• Повторување за движења - Дефиниција и основни особини	• Наставникот организира повторување за транслација,	

	- да решава задачи со примена на транслација, централна симетрија, ротација, осна симетрија и лизгачка симетрија; - да решава задачи со примена на композиции од осни симетрии; - да врши класификација на движењата;	- Транслагација - Централна симетрија и ротација - Осна симетрија - Лизгачка симетрија (2 часа) • Групови особини на движења и некои подгрупи (2 часа) • Класификација на движењата - Детерминираност со два складни триаголници - Претставување како композиција од осни симетрии - Движења од прв и втор вид (3 часа) Поими: движења од прв и втор вид.	централна, осна и лизгачка симетрија и ротација. • Низ групна работа учениците разгледуваат особини на движења и нивно претставување како композиција од осни симетрии. • Учениците вршат класификација на движењата од прв и втор вид. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку откривање, решавање проблеми.	2.1. да ги набројува различните видови движења; 2.2. да дава примери за движења; 2.3. да решава задачи во врска со движења; 2.4. да ги докажува и применува наведените теореми;
3.	- да дефинира сличност; - да решава задачи од сличност од прв и втор вид; - да ги формулира, докажува и применува теоремите за сличност; - да ги применува теоремите на Питагора, Штајнер, Ван-обел, Талес во задачи;	• Дефиниција на сличност и основни особини (1 час) • Движење наспроти сличност (1 час) • Сличности од прв и втор вид (1 час) • Слични рамнински фигури (периметар и плоштина на слични фигури) (1 час) • Признаци (теореми) за слични триаголници	• Наставникот ги запознава учениците со својствата на сличноста, а тие вршат споредба помеѓу движења и сличности. • Низ групна работа учениците изведуваат својства за периметар и плоштина на слични фигури, признаци за слични триаголници и нивна примена во задачи.	3.1. да ја искажува дефиницијата за сличност и да ги набројува основните особини; 3.2. да ги објаснува основните особини на сличностите; 3.3. да решава задачи во врска периметар и плоштина на слични фигури; 3.4. да ги докажува и применува признаците за сличност на

		- CCC - CAC - ACA - CCA (2 часа) • Примена на сличност во задачи и теореме - Питагора - Штајнер - Ван-обел - Талес (доказ со сличност на теоремата за пропорционални отсечки) (4 часа) Поими: сличност, сличности од прв и втор вид	• Со помош на техниките за активна настава учениците се запознаваат со примената на теоремите на Питагора, Штајнер, Ван-Обел и Талес. • Наставникот користи динамички софтвер за подетално изучување на теоремите и нивните последици. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку откривање, решавање проблеми.	триаголници и да ги докажува наведените теореме;
4.	- да дефинира хомотетија; - да решава задачи со примена на хомотетија на две кружници; - да применува ротирачка хомотетија; - да решава задачи со примена на композиции на хомотетии; - да применува хомотетија во конструктивни задачи; - да решава натпреварувачки задачи;	• Дефиниција и основни особини на хомотетија (1 час) • Слики на некои геометриски фигури при хомотетија (1 час) • Хомотетија и две кружници (1 час) • Композиција на хомотетии (1 час) • Ротирачка хомотетија (2 часа) • Примена на хомотетија во конструктивни задачи (2 часа)	• Наставникот ги запознава учениците со поимот хомотетија и својства на хомотетијата. • Низ групна работа учениците се запознаваат со примената на хомотетијата. • Наставникот користи динамички софтвер за одредување композиции од хомотетии и ротирачка хомотетија.	4.1. да ја искажува дефиницијата за хомотетија и да ги набројува основните особини; 4.2. да дава примери за слики на геометриски фигури при хомотетија и да ги објаснува основните особини; 4.3. да решава конструктивни задачи со помош на хомотетија; 4.4. да решава посложени задачи, и да ги докажува наведените теореме со помош на хомотетија.

	• Примена на хомотетија во натпреварувачки задачи и теореме - Тежиште - Ојлерова права (3 часа) Поими: хомотетија, ротирачка хомотетија.	• Учениците решаваат задачи со примена на хомотетија при конструктивни задачи и задачи поврзани со одредување Ојлерова права. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку откривање, решавање проблеми.	

ТРИГОНОМЕТРИЈА ВО ТРИАГОЛНИК (16 часа)				
Ред. број	Резултати од учењето	Содржини и поими	Активности и методи	Стандарди за оценување
1.	Ученикот/ученичката ќе биде способен/на: - да ја формулира, докажува и применува во задачи косинусната теорема; - да ја формулира, докажува и применува во задачи синусната теорема; - да ја применува теоремата на Херон;	• Косинусна теорема - Доказ - Примери - Задачи (3 часа) • Синусна теорема - Доказ - Примери - Задачи (3 часа) • Теорема на Херон (1 час) • Тенгенсна теорема (1 час)	Активности • Наставникот ги запознава учениците со синусната, косинусната, тангенсната теорема, формулата на Херон, теоремите на Чева и Менелај во тригонометриски облик. • Учениците се запознаваат со доказите на теоремите и нивната примена во задачи. • Наставникот користи динамички софтвер со цел	Ученикот/ученичката може: 1.1. да искажува основните тригонометриски теореме во триаголник; 1.2. да ги објаснува теоремите на Менелај и Чева; 1.3. да решава триаголник и да го применува решавањето во поедноставни задачи; 1.4. да ги докажува теоремите наведени во содржините и да решава посложени задачи.

	- да ја применува тангенсната теорема; - да ја формуира, докажува и применува теоремата на Менелај; - да ја формуира, применува и докажува теоремата на Чева; - да решава натпреварувачки задачи.	• Должина со знак и агол со знак (1 час) • Теорема: Ако $L \in BC$, тогаш $\frac{BL}{LC} = \frac{ AB \sin\angle BAL}{ AC \sin\angle LAC}.$ • Теорема на Менелај - Доказ - Тригонометриски облик (1 час) • Теорема на Чева - Доказ - Тригонометриски облик (2 часа) • Натпреварувачки задачи (3 часа) Поими: должина со знак и агол со знак Предлог-проект: Обопштување на теоремите на Менелај и Чева за многуаголник	полесно согледување на последиците од теоремите и својствата на разностран триаголник. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку откривање, решавање проблеми.	

ВЕКТОРИ (12 часа)

Ред. број	Резултати од учењето	Содржини и поими	Активности и методи	Стандарди за оценување
1.	Ученикот/ученичката ќе биде способен/на: - да врши афини операции со вектори; - да решава задачи со примена на линеарна комбинација на вектори; - да решава задачи со примена на афините операции на вектори зададени со координати; - да врши ортогонална проекција на вектор врз вектор; - да дефинира скаларен производ на вектори; - да пресметува скаларен производ на вектори зададени со Декартови координати; - да ја применува формулата за ориентирана плоштина на триаголник.	• Повторување за вектори - Слободен вектор и еднаквост на вектори - Афини операции со вектори - Колинеарни/неколинеарни вектори - Равенството $x\vec{a} + y\vec{b} = \vec{0}$ - Делење на колинеарни вектори (1 час) • Линеарна комбинација на вектори - Афини операции со координати - Декартови координати (1 час) • Координати на вектор во рамнина - Афини операции со координати - Декартови координати (1 час) • Ортогонална проекција на вектор врз вектор (врз оска) (1 час) • Скаларен производ на вектори - Дефиниција - Основни особини	Активности • Наставникот организира повторување на поимот вектор и неколку основни особини. • Низ групна работа учениците се оспособуваат за одредување колинеарност, примена на равенството $x\vec{a} + y\vec{b} = \vec{0}$, линеарна комбинација на вектори и одредување координати на вектор. • Со помош на техниките за активна настава учениците користат скаларен производ на вектори во докази на тврдења и теореми. • Наставникот користи динамички софтвер за поголема нагледност на поимите, согледување на нивната поврзаност и взаемна условеност. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку	Ученикот/ученичката може: 1.1. да ја искажува дефиницијата на ортогонална проекција и скаларен производ; 1.2. да ги објаснува основните особини; 1.3. да решава поедноставни задачи во врска со скаларен производ; 1.4. да ги докажува и применува основните особини на скаларен производ при решавање посложени задачи, и да ги докажува (со помош на скаларен производ) теоремите наведени во содржините.

		- Услов за ортогоналност - Пресметување на скаларен производ при Декартови координати - Неколку примери: (1) секој периферен агол на дијаметар е прав (2) висините во секој триаголник се сечат во една точка (3 часа) • (Обопштена) теорема на Лајбниц и примери (2 часа) • Формула за ориентирана плоштина на триаголник и примери (2 часа) Поими: ортогонална проекција, скаларен производ.	откривање, решавање проблеми.	

ГЕОМЕТРИЈА НА МАСИ (21 час)				
Ред. број	Резултати од учењето	Содржини и поими	Активности и методи	Стандарди за оценување
1.	Ученикот/ученичката ќе биде способен/на:	• Основни поими - Материјална точка	Активности • Наставникот ги запознава учениците со поимите материјална точка, тежиште, а	Ученикот/ученичката може: 1.1. да ги искажува основните поими и да ги илустрира со примери;

- да определува тежиште на конечен систем материјални точки; - да ја формулира, докажува и применува теоремата за групирање на материјални точки; - да определува момент на инерција; - да определува барицентрични координати во однос на триаголник; - да ја применува во задачи лемата за три точки и две значајни прави - да решава натпреварувачки задачи.	- Тежиште (центар на маси) на конечен систем материјални точки - Примери - Основна теорема (егзистенција и единственост на тежиште) - Хомогеност (3 часа) • Теорема за групирање на материјални точки - Формулација и доказ - Примери - Натпреварувачки задачи (3 часа) • Момент на инерција - Поим - Основна теорема со доказ - Примери - Натпреварувачки задачи (3 часа) • Барицентрични координати во однос на триаголник - Дефиниција - Хомогеност - Примери (2 часа)	тие низ активна настава разгледуваат примери и теореми. • Низ групна работа учениците разгледуваат теореми поврзани со центар на маси на конечен систем материјални точки. • Преку активна настава учениците се запознаваат со момент на инерција и барицентрични координати на значајни точки во триаголник. • Наставникот користи динамички софтвер за поголема нагледност при усвојување на поимите, воведување значајни прави (правата на Нагел и Ојлер), како и нивната примена во задачи. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку откривање, решавање проблеми.	1.2. да дава примери за тежиште на систем материјални точки и да ги објаснува теоремите наведени во содржините; 1.3. да решава задачи со помош на геометрија на маси; 1.4. да ги докажува основните теореми и да ги применува при решавање на посложени задачи.

		• Барицентрични координати на карактеристични точки во триаголник - Тежиште - Центар на впишана кружница - Ортоцентар - Точка на Гергон - Точка на Нагел - Центар на опишана кружница (4 часа) • Лема за три точки & две значајни прави - Формулација и доказ на лемата - Права на Нагел - Права на Ојлер (3 часа) • Натпреварувачки задачи (3 часа) Поими: материјална точка, центар на маси, момент на инерција, барицентрични координати. Предлог-проект: Центар на маси на хомоген бесконечен систем материјални точки.		

ГЕОМЕТРИСКО МЕСТО НА ТОЧКИ (24 часа)

Ред. број	Резултати од учењето	Содржини и поими	Активности и методи	Стандарди за оценување
1.	Ученикот/ученичката ќе биде способен/на: - да ја формулира и применува теоремата на Карно во задачи; - да ги применува поимите „степен на точка“ и „радикална оска“ во задачи; - да ги применува теоремите на Гаус и Њутн за четириаголник во задачи; - да решава задачи од ГМТ од видот: *) при дадени точки A, B и C, D, и реален број k, да се определи ГМТ M за кои $P_{\overline{\Delta AMB}} + P_{\overline{\Delta CMD}} = k$ *) при дадени точки A, B и реален број k, да се определи ГМТ M за кои важи $ AM ^2 - BM ^2 = k$	• При дадени точки A, B и реален број k, ГМТ M за кои важи $AM ^2 - BM ^2 = k$ (1 час) • Теорема на Карно и примена во задачи (2 часа) • Степен на точка во однос на кружница (1 час) • Радикална оска на две неконцентрични кружници (2 часа) • Примена на поимите „степен на точка“ и „радикална оска“ во задачи (2 часа) • При дадени точки A, B и C, D, и реален број k, ГМТ M за кои $P_{\overline{\Delta AMB}} + P_{\overline{\Delta CMD}} = k$ (2 часа) • Теореме на Гаус и Њутн за четириаголник (1 час)	Активности • Наставникот ги запознава учениците со концептот на ГМТ, а учениците одредуваат множества точки со дадени особини. • Низ активна настава учениците се запознаваат со поимите: степен на точка во однос на кружница, радикална оска на две неконцентрични кружници. • Учениците ги применуваат новите поими во задачи, а се запознаваат со теоремите на Гаус и Њутн за четириаголник и нивната примена во задачи. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку откривање, решавање проблеми.	Ученикот/ученичката може: 1.1. да ги искажува теоремите набројани во содржините; 1.2. да дава примери за наведените ГМТ; 1.3. да решава задачи со помош на наведените ГМТ; 1.4. да ги докажува искажаните теореме и да ги употребува при решавање на посложени задачи;

		• Примена на овие две теореми во задачи (2 часа) Поими: ГМТ, степен на точка, радикална оска		
2.	- да решава задачи од ГМТ од видот: *) при дадени точки A, B и реален број k, да се определи ГМТ M за кои важи $AM : BM = k$ *) при дадени точки A, B и реален број k, да се определи ГМТ M за кои важи $AM ^2 + BM ^2 = k$ - да ја применува теоремата на Ојлер за плошина на триаголник чии темиња се ортогонални проекции на дадена точка од рамнината врз страните на даден триаголник од рамнината; - да решава задачи со примена на правата на Симсон-Волис; - да решава натпреварувачки задачи.	• При дадени точки A, B и реален број k, ГМТ M за кои важи $AM ^2 + BM ^2 = k$ (1 час) • Примена на ова ГМТ во задачи (2 часа) • При дадени точки A, B и реален број, ГМТ M за кои важи $AM : BM = k$ (1 час) • Примена на ова ГМТ во задачи (2 часа) • Теорема на Ојлер за плошина на триаголник чии темиња се ортогонални проекции на дадена точка од рамнината врз страните на даден триаголник од рамнината (2 часа) • Примена на оваа теорема во задачи - Права на Симсон-Волис	Активности • Наставникот организира активна настава преку која учениците набљудуваат различни ГМТ со помош на динамички софтвер. • Учениците согледуваат врски, својства и нови зависности кои потоа ги докажуваат и применуваат во задачи. • Низ групна работа учениците решаваат посложени задачи поврзани со последици од теоремата на Ојлер, ја конструираат правата на Симсон-Волис и согледуваат нови својства кои произлегуваат од примена на овие знаења. Методи: дискусија, дијалог, демонстрација, учење преку откривање, решавање проблеми.	2.1. да ги искажува теоремите набројани во содржините; 1.2. да ги објаснува примените на наведените ГМТ во задачи; 2.3. да решава задачи со помош на наведените ГМТ; 2.4. да ги докажува искажаните теореми и да ги употребува при решавање на посложени задачи.

		(3 часа)		
		Поими: кружница на Аполониј.		

Оценување на постигањата на учениците	За да се оценат постигањата на ученикот неопходно е: - да се согледа иницијалната состојба на ученикот (согледување на неговите претходни искуства, знаење и вештини); - да се разговара со ученикот за да се добијат сознанија за неговото логичко размислување, разбирањето на поими и степенот на разбирање при нивната примена, оспособеноста за решавање задачи; - континуирано следење на односот на ученикот кон работата, соработка со врсниците, покажаната иницијативност, љубопитност, самостојност, точност во искажувањето и истрајност во извршувањето на обврските; - континуирано утврдување и проверка на стекнатите знаења, способности и вештини во модуларните единици.

	Оценувањето на постигањата на учениците ќе биде со бројчана оценка (од 1 до 5). Писменото оценување ќе се врши преку изработка на четири писмени работи по две во секое полугодие.
Литература	За реализација на наставната програма неопходен е учебник одобрен од министер за образование и наука, збирка задачи и други извори.
Почеток на имплементација на наставната програма	Учебна 2021/2022 година
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието (БРО)
Потпис и датум на донесување на наставната програма	бр. _____ _____ година МИНИСТЕРКА, Мила Царовска
Датум на ревизија	